

DOMSTOLENS DOM

den 10 juli 2003 *

I mål C-472/00 P,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av V. Kreuzsitz och S. Meany, båda i egenskap av ombud, biträdda av N. Khan, barrister, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 24 oktober 2000 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (tredje avdelningen i utökad sammansättning) i mål T-178/98, Fresh Marine mot kommissionen (REG 2000, s. II-3331), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

* Rättegångsspråk: engelska.

i vilket den andra parten är:

Fresh Marine Company A/S, Trondheim (Norge), företrätt av J.-F. Bellis och B. Servais, avocats, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i första instans

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena J.-P. Puissochet, R. Schintgen och C.W.A. Timmermans samt domarna C. Gulmann, D.A.O. Edward, A. La Pergola, V. Skouris, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues (referent) och A. Rosas,

generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 17 september 2002,

och efter att den 28 november 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 29 december 2000, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen, överklagat förstainstansrättens dom av den 24 oktober 2000 i mål T-178/98, Fresh Marine mot kommissionen (REG 2000, s. II-3331, nedan kallad den överklagade domen), genom vilken den har ålagts att betala ett belopp på 431 000 norska kronor (NOK) i skadestånd till Fresh Marine Company A/S (nedan kallat Fresh Marine).

Tillämpliga bestämmelser

- 2 Artikel 8.10 i rådets förordning (EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 56, 1996, s. 1) har följande lydelse:

”En provisorisk tull kan efter samråd införas enligt artikel 7 på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga, om det finns anledning att tro att ett åtagande har brutits eller, vid överträdelse av eller återtagande av åtagande, om den undersökning som ledde till åtagandet inte har avslutats.”

- 3 Artikel 13.10 i rådets förordning (EG) nr 2026/97 av den 6 oktober 1997 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 288, s. 1) har följande lydelse:

”En provisorisk tull kan efter samråd införas enligt artikel 12 på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga, om det finns anledning anta att ett åtagande har överträtts eller, vid överträdelse eller återtagande av åtagande, om den undersökning som ledde till åtagandet inte har avslutats.”

Bakgrund till tvisten

- 4 Bakgrunden till tvisten har presenterats på följande sätt i punkterna 1—21 i den överklagade domen:

”1 [Fresh Marine], ett företag bildat år 1992 enligt norsk rätt, är specialiserat på försäljning av odlad atlantlax.

- 2 Till följd av ett klagomål, som ingavs i juli 1996 av Scottish Salmon Growers' Association Ltd och av Shetland Salmon Farmers' Association på deras medlemmars vägnar, meddelade kommissionen den 31 augusti 1996, genom

två separata tillkännagivanden i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, om inledandet av ett antidumpningsförfarande och ett förfarande mot subventionering beträffande import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT C 253, s. 18 och s. 20).

- 3 Kommissionen... fastslog... att det var nödvändigt att införa slutgiltiga antidumpnings- och utjämningsåtgärder...

- 4 [Fresh Marine], som underrättats om kommissionens avgöranden, framlade till kommissionen den 17 juni 1997 ett erbjudande om åtagande, i enlighet med artikel 8 i... förordning nr 384/96... och artikel 10 i rådets förordning (EG) nr 3284/94 av den 22 december 1994 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 349, s. 22; svensk specialutgåva, område 11, volym 24, s. 35)...

- 5 Genom sitt beslut 97/634/EG av den 26 september 1997 om godtagande av åtaganden som gjorts i samband med antidumpnings- och antisubventionsförfarandena rörande import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 81) godtog kommissionen åtaganden som gjorts av en grupp norska exportörer av dessa produkter, bland vilka [Fresh Marines] produkt förekommer. [Fresh Marines] åtagande trädde i kraft den 1 juli 1997.

- 6 Samma dag antog rådet förordning (EG) nr 1890/97 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 1) och förordning (EG) nr 1891/97 om införande av en slutgiltig utjämningsstull på import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 267, s. 19). Enligt artikel 1.2 i dessa två förordningar är import till

gemenskapen av odlad atlantlax från Norge som producerats av [Fresh Marine] befriad från dessa tullar, på grund av att kommissionen hade godtagit dess åtagande.

- 7 Den 22 oktober 1997 sände [Fresh Marine] kommissionen en rapport, i vilken en uppskattning gjordes av dess totala export till gemenskapen av odlad atlantlax under det tredje kvartalet år 1997 (nedan kallad oktober-rapporten).
- 8 Den 16 december 1997 antog kommissionen, på grundval av förordning nr 384/96 och... förordning nr 2026/97..., förordning (EG) nr 2529/97 om införande av preliminära antidumpnings- och utjämningstullar på viss import av odlad atlantlax med ursprung i Norge (EGT L 346, s. 63). Med stöd av denna förordning infördes en preliminär antidumpningstull... och en preliminär utjämningstull... på import till gemenskapen av den odlade atlantlax med ursprung i Norge som [Fresh Marine] säljer... Denna förordning trädde i kraft den 18 december 1997....
- 9 Genom en skrivelse av den 19 december 1997 underrättade kommissionen [Fresh Marine] om... omständigheter[na]... Den förklarade för [Fresh Marine] att en analys av oktoberrapporten hade visat att genomsnittspriset för export av lax, rensad, med huvud, uppgick till... ett lägre pris än det genomsnittspris som fastställts i åtagandet av den 17 juni 1997, vilket medförde att kommissionen ansåg att [Fresh Marine] inte fullgjorde sitt åtagande....
- 10 Genom telefax av den 22 december 1997 förebrädde [Fresh Marine] kommissionen för att ha förvanskat dess oktoberrapport, genom att stryka några rader som syftade till att upphäva felaktiga rader. [Fresh Marine] uppgav att de[t] hade upphört med all export till gemenskapen efter ikraftträdandet av förordning nr 2529/97, vilket åsamkade [bolaget] en ansenlig skada. [Fresh Marine] begärde att de sanktioner som vidtagits mot [det] omedelbart skulle upphöra.

- 11 Genom en skrivelse av den 5 januari 1998 tillbakavisade kommissionen [Fresh Marines] anklagelser. Den förklarade för [Fresh Marine] att den hade beslutat att stryka vissa rader i oktoberrapporten, eftersom dessa innehöll uppgifter som föregicks av ett minustecken, vilka i avsaknad av förklaringar i rapporten inte hade kunnat sammanföras med motsvarande fakturor. Kommissionen tillade att om [Fresh Marine] inom rimlig tid kunde inlämna en korrekt rapport som visade att all dess försäljning, netto per kreditlinje, under det tredje kvartalet år 1997, hade gjorts till ett genomsnittspris som var högre än minimipriset, skulle kommissionen vara beredd att ompröva sitt beslut. Kommissionen framhöll även att de tullar som införts genom förordning nr 2529/97 var preliminära och upplyste [Fresh Marine] om att [det] hade kunnat fortsätta att exportera till gemenskapen genom att för den försäljning som gjorts enligt 'DDP'-systemet (Delivered Duty Paid, levererad förtullad), tillhandahålla en lämplig säkerhet till tullmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

- 12 [Fresh Marine] sände den 6 januari 1998 en ny omarbetad version av oktoberrapporten till kommissionen.

- ...

- 19 Genom skrivelse av den 30 januari 1998 underrättade kommissionen [Fresh Marine] om att den sålunda ansåg att [detta bolag], under det tredje kvartalet 1997, hade iakttagit det lägsta genomsnittspriset, som hade fastställts i dess åtagande, för export av lax, rensad med huvud, och att det följaktligen inte längre fanns någon anledning att anse att detta åtagande inte hade fullgjorts.

- 20 Genom skrivelse av den 2 februari 1998 underrättade kommissionen [Fresh Marine] om sin avsikt att lägga fram ett förslag till rådet om att inte införa de slutgiltiga tullarna och om att de preliminära tullar som införts genom

förordning nr 2529/97 följaktligen inte heller borde bekräftas. Kommissionen tillade att i enlighet med artikel 10.2 i förordning nr 384/96 skall de belopp som betalats i enlighet med dessa preliminära tullar återställas, såvitt rådet inte beslutar att tullarna slutgiltigt, helt eller delvis, skall tas ut.

- 21 Den 23 mars 1998 antog kommissionen förordning (EG) nr 651/98 om ändring av förordningarna nr 1890/97, 1891/97 och 2529/97 och beslut 97/634 (EGT L 88, s. 31). Enligt förordning nr 651/98 upphävdes de preliminära antidumpnings- och utjämningsstullar som fastställts genom förordning nr 2529/97, i den del de avsåg import av [Fresh Marines] produkter... Sökandens åtagande trädde återigen i kraft den 25 mars 1998...”

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

- 5 Den 27 oktober 1998 väckte Fresh Marine talan vid förstainstansrätten i syfte att förstainstansrätten skulle förplikta kommissionen att betala ett belopp på totalt 2 115 000 NOK som ersättning för de skador som hade uppstått till följd av antagandet av de preliminära åtgärder som avses i förordning nr 2529/97.
- 6 Kommissionen yrkade att talan skulle avvisas eller, i andra hand, att den skulle ogillas.
- 7 Efter att ha fastslagit att talan kunde tas upp till sakprövning erinrade förstainstansrätten, i punkt 54 i den överklagade domen, om att för att gemenskapen skall kunna ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar, krävs det att Fresh Marine visar att det agerande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsaks-samband mellan agerandet och den åberopade skadan.

8 Förstainstansrätten har i det avseendet fastställt följande:

”Huruvida det agerandet som läggs kommissionen till last är oegentligt

...

57 Även om de rättsakter från rådet och kommissionen som hänför sig till ett förfarande som syftar till ett eventuellt antagande av bestämmelser om antidumpning i princip skall anses vara normativa rättsakter som innebär val av ekonomisk politik, vilket medför att gemenskapens ansvar inte aktualiseras på grund av sådana rättsakter annat än vid förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda ([förstainstansrättens dom av den 18 september 1995] i [mål T-167/94], Nölle mot rådet och kommissionen, [REG 1995, s. II-2589], punkt 51 och där angiven rättspraxis), skall emellertid de specifika omständigheterna i förevarande mål framhållas. I förevarande mål har den aktuella skadan sitt ursprung i kommissionens påstått oegentliga agerande vid bedömningen av oktoberrapporten, som avsåg att kontrollera om [Fresh Marine] under det tredje kvartalet hade iakttagit sitt åtagande. Godtagandet av detta åtagande medförde att antidumpnings- och antisubventionsundersökningen gentemot denne avslutades. Detta påstått oegentliga agerande fick till följd att kommissionen trodde att [Fresh Marine] hade åsidosatt sitt åtagande. Vid denna tidpunkt vidtog kommissionen en administrativ åtgärd som särskilt och uteslutande avsåg [Fresh Marine]. Denna åtgärd innefattade inget val av ekonomisk politik och gav kommissionen endast ett ytterst begränsat, eller obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning.

58 Det är riktigt att kommissionens förmodat oegentliga agerande endast kan ha orsakat den återopade skadan från och med den tidpunkt då, och eftersom, agerandet stadfästes genom antagandet av preliminära åtgärder mot import

av [Fresh Marines] varor inom ramen för förordning nr 252[9]/97. Kommissionen har emellertid i förordningen, med avseende på sökanden, endast dragit preliminära slutsatser av sin analys av den ovannämnda rapporten och särskilt vad gäller det genomsnittliga exportpriset som [Fresh Marine] tillämpade under den period som rapporten avser (se nionde övervägandet i förordning nr 252/97).

- 59 Det skall tilläggas att omständigheterna i de mål som åberopats av kommissionen i dess skrivelser..., och i vilka gemenskapsdomstolen fastslog att de rättsakter från rådet och kommissionen som hänförde sig till ett antidumpningsförfarande var normativa rättsakter som innebar val av ekonomisk politik, skiljer sig avsevärt från omständigheterna i det förevarande målet. I motsats till situationen i förevarande mål, försökte sökandena i dessa mål att erhålla ersättning för en skada som huvudsakligen hade sitt ursprung i ett val av ekonomisk politik som gjorts av gemenskapsinstitutionerna inom ramen för deras normgivningskompetens.
- 60 I [mål C-122/86], *Metallektion Viomichanikon kai Naftiliakon m.fl. mot kommissionen och rådet*, [dom av den 28 november 1989, REG 1989, s. 3959], begärde sökandena nämligen ersättning för en skada som de påstod sig ha lidit på grund av rådets beslut att avsluta ett antidumpningsförfarande och inte anta den av kommissionen föreslagna förordningen om införande av en slutgiltig antidumpningstull på importen i fråga. I [mål T-167/94], *Nölle mot rådet och kommissionen*, [förstainstansrättens dom av den 18 september 1995, REG 1995, s. II-2589, punkt 51] begärde en importör från gemenskapen ersättning för en skada som han påstod sig ha lidit på grund av att rådet antog en förordning om införande av en slutgiltig antidumpningstull och om slutgiltigt uppbärande av de preliminära antidumpningstullarna. Denna förordning ogiltigförklarades av domstolen av skäl som hänförde sig till de villkor som gemenskapsinstitutionerna använt vid val av referensland för att bestämma normalpriset för varorna i fråga.

- 61 Sammanfattningsvis är enbart ett åsidosättande av gemenskapsrätten tillräckligt i förevarande mål för att gemenskapens utomobligatoriska ansvar skall aktualiseras (se [domstolens] dom av den 4 juli 2000 [i mål C-352/98 P] Bergaderm och Goupil mot kommissionen, [REG 2000, s. I-5291], punkt 44). Särskilt fastställandet av en oegentlighet, som inte skulle ha begåtts, under liknande omständigheter, av en normalt försiktig och aktsam administration, skulle göra det möjligt att konstatera att institutionens agerande är rättsstridigt på ett sätt som aktualiserar gemenskapens skadeståndsansvar enligt artikel 215 i [EG-]fördraget [artikel 288 EG].
- 62 Det skall därför undersökas om kommissionen under den administrativa kontrollen av om [Fresh Marine] fullgjorde sitt åtagande, på grundval av oktoberrapporten, har gjort sig skyldig till en oegentlighet som en normalt försiktig och aktsam administration inte skulle ha gjort sig skyldig till under samma omständigheter.
- ...
- 75 Vid en första genomläsning av de slutgiltiga uppgifterna i oktoberrapporten fanns det anledning att anse att [Fresh Marine] hade fullgjort sitt åtagande under den period som rapporten avsåg....
- 76 Även om det godtas att villkoren i [Fresh Marines] åtagande inte medförde någon möjlighet att uppvisa negativa värden i kvartalsrapporterna om försäljning, hade kommissionen inte rätt att, som den har gjort i det förevarande målet..., när det fanns en rapport som vid första anblicken gav uppfattningen att [Fresh Marine] fullgjorde sitt åtagande, tillåta sig att på egen hand ändra innehållet i denna rapport genom att avlägsna de rader som innehöll negativa värden och ersätta de slutgiltiga uppgifterna... med sin egen beräkning, som gjorts på grundval av den ändrade rapporten, av det

genomsnittliga exportpris som tillämpades av [Fresh Marine] under den berörda perioden, utan att förklara för denne varför den bortsåg från de slutgiltiga uppgifterna och utan att försäkra sig om att de ändringar som gjorts inte riskerade de uppgifters trovärdighet som lämnats i syfte att kontrollera om åtagandet iaktogs. Efter att ha beslutat att inte beakta det första intrycket av oktoberrapporten, vilket var till [Fresh Marines] förmån, borde kommissionen ha visat prov på den omsorg som var nödvändig för en korrekt tolkning av de uppgifter som förekom i denna rapport, det vill säga de uppgifter som den hade för avsikt att lägga till grund för sin uppfattning om huruvida [Fresh Marines] agerande överensstämde med dess åtagande under den berörda perioden.

77 Den kan i detta hänseende inte med framgång göra gällande bestämmelserna i artikel 8.10 i förordning nr 384/96 och artikel 13.10 i förordning nr 2026/97.

78 Dessa bestämmelser avser att möjliggöra för kommissionen att, då det på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga finns anledning att tro att ett åtagande som den ursprungligen har godtagit inom ramen för ett antidumpnings- och antisubventionsförfarande har åsidosatts, i god tid vidta de preliminära åtgärder som krävs för att skydda gemenskapsindustrins intresse. Detta utgör inget hinder för en efterföljande bedömning i sak för att konstatera att det berörda åtagandet åsidosatts.

79 I förevarande mål skall det emellertid fastställas att oktoberrapporten, särskilt dess slutgiltiga uppgifter, gav anledning att tro att [Fresh Marine] hade iakttagit sitt åtagande...

80 Det var först efter det att den på eget initiativ hade ändrat denna rapport, utan att bry sig om att fråga [Fresh Marine] om den troliga inverkan av dess

ensidiga ingripande på trovärdigheten av de uppgifter som [Fresh Marine] hade tillhandahållit, som kommissionen drog slutsatsen att det förelåg ett synbart åsidosättande av [Fresh Marines] åtagande. Uppgifterna i oktoberrapporten, i ändrad form, kan följaktligen inte anses vara de mest tillförlitliga uppgifterna, i den mening som avses i de bestämmelser som anges ovan i punkt 77, som kommissionen vid tillfället i fråga förfogade över som stöd för sitt ställningstagande angående huruvida [Fresh Marine] åsidosatt sitt åtagande.

...

82 Det skall följaktligen fastställas att kommissionen vid analyserandet av oktoberrapporten har gjort sig skyldig till en oegentlighet, som en normalt försiktig och aktsam administration under liknande omständigheter inte skulle ha gjort sig skyldig till.

...

84 Det skall emellertid framhållas att [Fresh Marines] agerande inte är klanderfritt....

...

89 Med hänsyn till att oktoberrapporten är mycket svårgenomtränglig, att det inte går att se sambandet mellan de felaktiga raderna och dem som innehöll negativa värden och den tvetydiga betydelsen av dessa värden, borde [Fresh

Marine] spontant när den översände rapporten till kommissionen ha lämnat de förklaringar som var nödvändiga för förståelsen av denna. Genom att upprätta oktoberrapporten utan att lämna någon som helst förklaring i detta avseende, har [Fresh Marine] gjort sig skyldig[t] till en ansvarsgrundande oaktsamhet, som, vilket framgår av kommissionens skrivelse av den 5 januari 1998..., förbryllade kommissionens tjänstemän....

...

- 91 [D]et [skall] fastställas att [Fresh Marine] och kommissionen har, var och en, gjort sig skyldiga till en oegentlighet av lika stor betydelse under den kontroll som avsåg att fastställa om [Fresh Marine] iakttog sitt åtagande under det tredje kvartalet 1997. Efter denna kontroll drog kommissionen slutsatsen att detta åtagande åsidosatts och att det var nödvändigt att vidta preliminära åtgärder mot [Fresh Marines] import inom ramen för förordning nr 2529/97. Vad gäller [Fresh Marine] har [bolaget] genom att inte till oktoberrapporten spontant bifoga de förklaringar som var nödvändiga för en förståelse av de negativa värden som förekom i den, begått en ansvarsgrundande oaktsamhet, som en normalt försiktig och aktsam aktör inte skulle ha visat prov på. Även om hänsyn tas till [Fresh Marines] oegentliga agerande och de svårigheter som ett sådant agerande har kunnat ge upphov till vid läsning av rapporten, skall det konstateras att kommissionens reaktion att på egen hand ändra denna rapport, fastän denna vid en första anblick gav anledning att tro att [Fresh Marine] iakttog sitt åtagande under den aktuella perioden, var oproportionerlig och därmed oegentlig på ett sätt som under inga omständigheter kan ursäktas.
- 92 Om den av [Fresh Marine] åberopade skadan visar sig föreligga, om så bara delvis, och om ett orsakssamband mellan denna skada och de omständigheter som ledde till införandet av preliminära åtgärder mot import av [Fresh

Marines] produkter kan påvisas, vilket här skall undersökas, skall vid fastställandet av kommissionens skadeståndsskyldighet hänsyn tas till att parterna, var och en till hälften, är ansvariga för dessa omständigheter.

Den påstådda skadan och orsakssambandet mellan denna och kommissionens skadeståndsgrundande agerande

...

106 Såvitt avser, för det första, den uteblivna vinsten under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998 skall det påpekas att det av de siffror som lämnats av kommissionen beträffande [Fresh Marines] export till gemenskapen av odlad atlantlax under perioden juli 1997 till september 1998, framgår att [Fresh Marines] export upphörde helt och hållet under perioden mitten av december 1997 till slutet av mars 1998....

...

109 Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som storleken på den uteblivna vinst som [Fresh Marine] har orsakats på grund av upphörandet av dess export till gemenskapen under perioden den 18 december 1997 till den 25 mars 1998 skall bedömas. Denna uteblivna vinst skall anses motsvara den vinstmarginal som sökanden skulle ha haft om den hade kunnat fortsätta exportera till gemenskapen under denna period.

...

115 Den uteblivna vinst som [Fresh Marine] har lidit skall således fastställas till 292 000 NOK för perioden den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, till 135 000 NOK för februari 1998 och till 150 000 NOK för perioden den 1 mars till den 25 mars 1998.

...

117 Det skall nu undersökas om det finns ett orsakssamband mellan [Fresh Marines] ekonomiska skada,..., och kommissionens oegentliga agerande som stadfästes genom förordning nr 2529/97...

118 Ett orsakssamband föreligger i den mening som avses i artikel 215 andra stycket i fördraget när det finns ett direkt orsakssamband mellan det fel som den berörda institutionen har begått och den åberopade skadan — ett samband som det ankommer på sökandena att bevisa (förstainstansrättens dom av den 30 september 1998 i mål T-149/96, Coldiretti m.fl. mot rådet, REG 1998, s. II-3841, punkt 101 och där angiven rättspraxis). Gemenskapens skadeståndsansvar aktualiseras endast för skador som på ett tillräckligt tydligt sätt orsakats av den berörda institutionens felaktiga handlande (se särskilt domstolens dom av den 4 oktober 1979 i de förenade målen 64/76 och 113/76, 167/78 och 239/78, 27/79, 28/79 och 45/79, Dumortier frères m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 3091, punkt 21, förstainstansrättens dom av den 18 september 1995 i mål T-168/94, Blackspur m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1995, s. II-2627, punkt 52 och domen i det i punkt 30 nämnda målet TEAM mot kommissionen, punkt 68).

119 I förevarande mål [sammanfaller] den period under vilken [Fresh Marine] upphörde med sin export till gemenskapen... med den period under vilken de preliminära åtgärder som infördes genom förordning nr 2529/97 till-

lämpades på import av [Fresh Marines] produkter. Detta skall tolkas som att det föreligger ett orsakssamband mellan å ena sidan oegentligheterna, särskilt dem som kommissionen gjort sig skyldiga till, som ledde till att dessa preliminära åtgärder infördes, och å andra sidan att [Fresh Marine] drabbades av en utebliven vinst.

- 120 Det är obestridligt att om dessa oegentligheter och de preliminära åtgärderna som därav följde inte hade förelegat, hade [Fresh Marine] kunnat fortsätta att exportera till gemenskapen i enlighet med sitt åtagande. De[t] skulle i så fall inte ha drabbats av en utebliven vinst på gemenskapsmarknaden. Kommissionens oegentliga agerande vid analysen av oktober-rapporten, som stadfästes genom förordning nr 2529/97, uppvisar sålunda ett orsakssamband, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 118, med den ekonomiska skada som [Fresh Marine] har lidit.
- 121 ... Det skall i detta hänseende kontrolleras om, såsom krävs i rättspraxis, [Fresh Marine] har gjort alla nödvändiga ansträngningar, vilket kommissionen har bestridit, för att begränsa skadans omfattning (se domstolens dom av den 19 maj 1992 i de förenade målen C-104/89 och C-37/90, Mulder m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1992, s. I-3061, punkt 33, svensk specialutgåva, volym 12, s. 59, av den 5 mars 1996 i de förenade målen C-46/93 och C-48/93, Brasserie du pêcheur och Factortame, REG 1996, s. I-1029, punkt 85, och av den 16 mars 2000 i mål C-284/98 P,... parlamentet mot Bieber, REG 2000, s. I-1527, punkt 57).
- 122 Kommissionen har i huvudsak gjort gällande att med hänsyn till att de tullar som infördes genom förordning nr 2529/97 var preliminära kunde [Fresh Marine] genom att avsätta ett mindre belopp för upprättande av en bankgaranti ha fortsatt att exportera till gemenskapen med oförändrade priser.

...

124 Även om det skulle antas att [Fresh Marine], som inte bestridit de uppgifter som framförts av kommissionen beträffande kostnaden för en sådan bankgaranti, hade beviljats en sådan, skall det emellertid konstateras att [Fresh Marine] skulle ha utsatts för en onormal affärsrisk som går utöver den risknivå som finns inom all affärsverksamhet, om den hade exporterat till gemenskapen under den period som förordning nr 2529/97 tillämpades på importen av dess varor. Om [Fresh Marine], för det fall en bankgaranti hade beviljats, hade fortsatt, vilket kommissionen har föreslagit, att exportera till gemenskapen med oförändrade priser, utan att övervältra beloppet för de preliminära tullarna på det pris som krävdes av dess kunder i gemenskapen, skulle en risk ha förelegat att [Fresh Marine] själv[t] hade fått stå för kostnaden för dessa tullar, för det fall dessa hade tagits ut slutgiltigt. Eftersom [Fresh Marine] vid detta tillfälle inte kunde förutse att så slutligen inte skulle ske, hade [det] inget annat val än att höja sina exportpriser med ett belopp som motsvarar dessa preliminära tullar. Med beaktande av särskilt konkurrensen från företag i gemenskapen som säljer lax och av att flera norska exportörer kunde fortsätta sin försäljning på gemenskapsmarknaden enligt deras åtaganden under den berörda perioden, har [Fresh Marine] med rätta kunnat anse att [det] inte hade någon chans att sälja sina varor på denna marknad under denna period.

125 Med hänsyn till dessa omständigheter kan ett uteblivet försök från [Fresh Marines] sida att exportera sina produkter till gemenskapen under den berörda perioden inte anses som ett åsidosättande av skyldigheten att göra alla de nödvändiga ansträngningar för att begränsa skadan, som framgår av den rättspraxis som anges ovan i punkt 121.

...

131 [Det] skall konstateras att det framgår av skrivelserna av den 30 januari och den 2 februari 1998... att kommissionen inte har vidtagit alla nödvändiga och ändamålsenliga åtgärder, som den som orsakat skadan är skyldig att

vidta när den ifrågavarande skadan, såsom i detta fall, kan vidareutvecklas (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet parlamentet mot Bieber, punkt 57), för att begränsa omfattningen av den skada som uppstod till följd av dess oegentliga agerande, vid kontrollen av om [Fresh Marine] iakttog sitt åtagande.

- 132 Det framgår nämligen av akten att kommissionen, till följd av de förklaringar som lämnades av [Fresh Marine] i början av januari 1998... och av den kontroll som utfördes på [Fresh Marines] huvudkontor i slutet av samma månad..., var övertygad om, åtminstone sedan den 30 januari 1998, såsom framgår av dess skrivelse av samma datum, att sökanden fullgjort sitt åtagande under det tredje kvartalet 1997. Kommissionen var, enligt egen utsago... och vilket bevisas av att förordning nr 651/98 har antagits av denne, i detta fall ensam behörig att upphäva de preliminära åtgärder som införts mot importen av [Fresh Marines] produkter genom förordning nr 2529/97. Den väntade emellertid utan synbar anledning till den 25 mars 1998 innan den, genom förordning nr 651/98, gav [Fresh Marine] den formella juridiska försäkran som den hade kunnat ge den redan i slutet av januari 1998. Trots att kommissionen under den ovannämnda kontrollen på [Fresh Marines] huvudkontor borde ha insett att [Fresh Marine] åsamkades en betydande ekonomisk skada på grund av tillämpningen av dessa preliminära åtgärder..., upprätthöll den på ett oberättigat sätt, genom sin skrivelse av den 2 februari 1998, tvivlet avseende vad som skulle hända med de preliminära tullar som fastställts i förordning nr 2529/97. Den avskräckte härigenom [Fresh Marine] från att återuppta sin affärsverksamhet på gemenskapsmarknaden.

...

- 134 Eftersom den underlät att vidta de åtgärder som krävdes från och med den tidpunkt då de oegentligheter som lett till införandet av preliminära åtgärder mot import av [Fresh Marines] produkter definitivt rättades till, skall

kommissionen ensam hållas ansvarig för den uteblivna vinst som åsamkats [Fresh Marine], åtminstone från och med slutet av januari 1998.

135 Det skall härmed fastställas att även om, såsom framgår av vad som anförts i punkterna 73—92 ovan, [Fresh Marine] till lika stor del som kommissionen har bidragit till uppkomsten av dess ekonomiska skada, beror den fortsatta skadan efter januari 1998 däremot uteslutande på brist på omsorg från institutionens sida. Trots de förklaringar som den erhållit från [Fresh Marine], vilka gjorde det möjligt att slutgiltigt rätta till institutionernas tidigare respektive oegentligheter och vilka medförde att den inte längre ansåg att åtagandet åsidosattes, väntade nämligen institutionen utan någon uppenbar anledning med att reglera [Fresh Marines] situation genom att upphäva de preliminära åtgärder som införts mot denne.

136 Härav följer att kommissionen skall hållas ansvarig för hälften av den uteblivna vinst som åsamkats [Fresh Marine] under perioden den 18 december 1997 till den 31 januari 1998, och för hela den skada som sökanden lidit under perioden den 1 februari till den 25 mars 1998...

137 Sammanfattningsvis skall kommissionen förpliktas att till [Fresh Marine] betala å ena sidan hälften av 292 000 NOK för utebliven vinst som åsamkats [Fresh Marine] under perioden från den 18 december 1997 till den 31 januari 1998 och å andra sidan 285 000 NOK (135 000 NOK + 150 000 NOK) som ersättning för skada som [Fresh Marine] lidit mellan den 1 februari och den 25 mars 1998, det vill säga en ersättning som totalt uppgår till 431 000 NOK. Talan skall i övrigt ogillas.”

Parternas yrkanden vid domstolen

9 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— i första hand, själv avgöra saken i förevarande mål genom att ogilla Fresh Marines talan om ogiltigförklaring i första instans och att förplikta Fresh Marine att ersätta rättegångskostnaderna,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten,

10 Fresh Marine har yrkat att domstolen skall

— ogilla kommissionens överklagande i sin helhet,

— upphäva den överklagade domen i den del som det däri har fastställts att Fresh Marine till lika stor del som kommissionen har bidragit till uppkomsten av den ekonomiska skadan,

- som en följd härav ålägga kommissionen att betala ett belopp på 577 000 NOK i skadestånd till Fresh Marine,

- ålägga kommissionen att ersätta Fresh Marines rättegångskostnader såväl i första instans som inom ramen för överklagandet,

- ålägga kommissionen att betala ränta med en årlig räntesats på 8 procent, från och med tidpunkten för avkunnandet av den överklagade domen, på ett belopp på 577 000 NOK samt på Fresh Marines rättegångskostnader som skall ersättas av kommissionen.

Huvudöverklagandet

Den första och den andra grunden: Orsaken till skadan och betydelsen av åsidosättandet av gemenskapsrätten

Parternas argument

- 11 Genom de två första grunderna, som skall prövas i ett sammanhang, har kommissionen gjort gällande att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning genom att dels, i punkt 57 i den överklagade domen, anse att den av Fresh Marine åberopade skadan har sitt ursprung i kommissionens påstått olagliga agerande vid bedömningen av oktoberrapporten, dels, i punkterna 59 och 60 i denna dom, anse att gemenskapsdomstolarnas domar, som kommissionen har angivit i första instans, i vilka antidumpningsåtgärder betecknas som

normativa rättsakter som innebär val av ekonomisk politik har avkunnats i mål där omständigheterna ”skiljer sig avsevärt” från omständigheterna i det förevarande målet och genom att dra slutsatsen, i punkt 61 i nämnda dom, att enbart ett åsidosättande av gemenskapsrätten är tillräckligt i förevarande mål för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall aktualiseras enligt artikel 215 i fördraget.

- 12 Enligt kommissionen skulle inte den administrativa åtgärd som bestod i att analysera rapporten i sig ha kunnat orsaka någon skada för Fresh Marine, eftersom åtagandet till förmån för Fresh Marines export endast återkallades och antidumpnings- och utjämningstullar infördes från och med att förordning nr 2529/97 trädde i kraft. Det har fastställts att en skadeståndstalan kan väckas med stöd av artikel 215 i fördraget endast vad avser en förlust som ”har uppstått och är säker” (se dom av den 17 mars 1976 i målen 67/75—85/75, Lesieur Cotelle m.fl. mot kommissionen, REG 1976, s. 391). All eventuell förlust som Fresh Marine har åsamkats har enligt kommissionen endast kunnat uppstå och bli säker från och med antagandet av förordning nr 2529/97.
- 13 Dessutom framgår det av artikel 8.10 i förordning nr 384/96 att eftersom det rör sig om en preliminär tull, har kommissionen ett stort utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa de omständigheter vid vilka det finns anledning att tro att ett åtagande har åsidosatts. Denna fråga har inte prövats av förstainstansrätten, eftersom den har angivits, i punkt 57 i den överklagade domen, att analysen av oktoberrapporten ”innefattade inget val av ekonomisk politik och gav kommissionen endast ett ytterst begränsat, eller obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning”. Den överklagade domen är följaktligen oförenlig med förstainstansrättens egen rättspraxis (förstainstansrättens dom av den 15 december 1994 i mål T-489/93, Ünifruit Hellas mot kommissionen, REG 1994, s. II-1201, och av den 30 mars 2000 i mål T-51/96, Miwon mot rådet, REG 2000, s. II-1841).
- 14 Kommissionen har företrätt uppfattningen att den avgörande frågan är huruvida den rättsakt som har antagits innebär att den utövat sin befogenhet att företa en skönsmässig bedömning, eftersom en skada som har orsakats av en sådan

rättsakt, enligt gemenskapsrätten, endast kan medföra ansvar om den överensstämmer med det kriterium som har angivits i domen av den 2 december 1971 i mål 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet (REG 1971, s. 975), med andra ord om den innebär en tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda.

- 15 Fresh Marine har gjort gällande att den aktuella skadan uppenbarligen har sitt ursprung i kommissionens oegentliga agerande vid bedömningen av oktoberrapporten. Antagandet av förordning nr 2529/97 har endast utgjort skadans utlösande faktor. Antagandet var nämligen en logisk och oundviklig följd av kommissionens dåliga administration när den ensidigt ändrade denna rapport, utan att fråga Fresh Marine om den eventuella inverkan av dess ensidiga ingripande på trovärdigheten av de uppgifter som hade tillhandahållits. Den omständigheten att skadan uppstod vid antagandet av nämnda förordning innebär inte i sig att den skada som har åsamkats Fresh Marine har sitt ursprung i antagandet av denna förordning.
- 16 Fresh Marine har även gjort gällande, vad avser exportörer, att en förordning som innebär att antidumplingsåtgärder införs uppvisar alla karaktärsdrag hos ett beslut som berör enskilda exportörer personligen. Följaktligen är inte förordning nr 2529/97 en normativ rättsakt utan i stället en administrativ rättsakt som har antagits i ett administrativt förfarande som särskilt och uteslutande har berört enskilda exportörer. Det faktum att kommissionen har ålagt Fresh Marine en preliminär tull är endast den logiska följden av den felaktiga slutsatsen att Fresh Marine hade åsidosatt sitt åtagande. Såsom förstainstansrätten har fastslagit i punkt 58 i den överklagade domen har kommissionen vid antagandet av nämnda förordning endast dragit preliminära slutsatser av sin analys av oktoberrapporten.

Domstolens bedömning

- 17 Utomobligatoriskt ansvar för gemenskapen enligt artikel 215 andra stycket i fördraget uppkommer endast om ett antal förutsättningar föreligger, bland annat

förekomsten av ett orsakssamband mellan det ansvar som läggs den berörda institutionen till last och den åberopade skadan (se, bland annat, dom av den 28 april 1971 i mål 4/69, Lütticke mot kommissionen, REG 1971, s. 325, punkt 10).

- 18 Förstainstansrätten har i punkt 119 i den överklagade domen angivit att den period under vilken Fresh Marine upphörde med sin export till gemenskapen sammanfaller med den period under vilken de preliminära åtgärder som infördes genom förordning nr 2529/97 tillämpades på import av Fresh Marines produkter. Vidare har det i punkt 120 i den överklagade domen angivits att det är obestridligt att om de oegentligheter som kommissionen begick och de preliminära åtgärderna som därav följde inte hade förelegat, hade Fresh Marine kunnat fortsätta att exportera till gemenskapen i enlighet med sitt åtagande.
- 19 Förstainstansrätten har dessutom i punkt 58 i den överklagade domen fastslagit att kommissionen i förordningen, med avseende på Fresh Marine, endast har dragit preliminära slutsatser av sin analys av oktoberrapporten och särskilt vad gäller det genomsnittliga exportpriset som Fresh Marine tillämpade under den period som rapporten avser. Den fastslog detta efter att ha konstaterat att kommissionens förmodat oegentliga agerande endast kan ha orsakat den åberopade skadan från och med den tidpunkt då, och eftersom, agerandet stadfästes genom antagandet av preliminära åtgärder mot import av Fresh Marines varor inom ramen för förordning nr 2527/97.
- 20 Även om sistnämnda konstaterande är korrekt är det inte desto mindre endast genom förordning nr 2529/97, som antogs av kommissionsledamöternas kollegium, som preliminära tullar infördes och Fresh Marine tvingades upphöra med sin export till gemenskapen.
- 21 Det är med andra ord utrett att Fresh Marines förluster har uppstått och blivit säkra först efter det att nämnda förordning hade trätt i kraft.

- 22 Förstainstansrätten har emellertid i punkt 57 i den överklagade domen fastslagit att den aktuella skadan har sitt ursprung i kommissionens påstått oegentliga agerande vid bedömningen av oktoberrapporten.
- 23 Även om det har förekommit felaktig rättstillämpning vid detta konstaterande, har detta ingen betydelse om förstainstansrätten har gjort en korrekt bedömning av förutsättningarna för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall aktualiseras.
- 24 Härvid skall det erinras om att enligt den ordning som domstolen har utvecklat med avseende på gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall särskilt beaktas komplexiteten hos de situationer som skall regleras, svårigheterna att tillämpa eller att tolka rättsakten och, i synnerhet, det utrymme för skönsmässig bedömning som upphovsmannen till den ifrågasatta rättsakten förfogar över (se domarna i de ovannämnda målen Brasserie du Pêcheur och Factortame, punkt 43, och Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkt 40, samt dom av den 10 december 2002 i mål C-312/00 P, kommissionen mot Camar och Tico, REG 2002, s. I-11355, punkt 52).
- 25 Enligt fast rättspraxis föreligger det enligt gemenskapsrätten en rätt till skadestånd då tre förutsättningar är uppfyllda, nämligen att den rättsregel som har överträtts har till syfte att ge enskilda rättigheter, att överträdelsen är tillräckligt klar och, slutligen, att det finns ett direkt orsakssamband mellan åsidosättandet av den skyldighet som åligger den som antagit rättsakten och den skada som de drabbade personerna har lidit (se domarna i de ovannämnda målen Brasserie du Pêcheur och Factortame, punkt 51, Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkterna 41 och 42, samt kommissionen mot Camar och Tico, punkt 53).
- 26 Vad beträffar den andra förutsättningen är det avgörande kriteriet för att anse att en överträdelse av gemenskapsrätten är tillräckligt klar, att den berörda gemenskapsinstitutionen uppenbart och allvarligt har missbedömt gränserna för

sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Om denna institution endast förfogade över ett i hög grad begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning kan även en mindre överträdelse av gemenskapsrätten vara tillräcklig för att det skall vara fråga om en tillräckligt klar överträdelse (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkterna 43 och 44, och kommissionen mot Camar och Tico, punkt 54).

- 27 Det är med andra ord inte frågan huruvida den berörda rättsakten är generell eller individuell utan det är utrymmet för skönsmässig bedömning som den antagande institutionen besitter som är avgörande vid fastställandet av huruvida en sådan överträdelse föreligger (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkt 46, och kommissionen mot Camar och Tico, punkt 55).
- 28 Gränserna för kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning i förevarande fall skall fastställas mot bakgrund av att de preliminära antidumpnings- och utjämningsstullarna har införts gentemot Fresh Marine på grundval av artikel 8.10 i förordning nr 384/96 respektive artikel 13.10 i förordning nr 2026/97.
- 29 Härvid skall det påpekas att de bestämmelser som har nämnts i föregående punkt, förutom att kommissionen beviljas möjligheten att införa preliminära antidumpnings- och utjämningsstullar, även innebär ett krav på att det finns anledning att tro att ett åtagande har åsidosatts och att beslutet om sådana tullar har fattats på grundval av de mest tillförlitliga uppgifter som finns tillgängliga.
- 30 I förevarande fall har kommissionen antagit förordning nr 2529/97, som innebär att preliminära tullar har införts på Fresh Marines export, utslutande på grundval av analysen av en rapport som, såsom förstainstansrätten har fastställt i punkterna 79 och 80 i den överklagade domen, gav anledning att tro att detta

bolag hade iakttagit sitt åtagande att inte sälja på gemenskapsmarknaden till ett pris under lägsta tillåtna genomsnittspris, men som kommissionen på eget initiativ hade ändrat, utan att bry sig om att fråga Fresh Marine om den troliga inverkan av dess ensidiga ingripande på trovärdigheten av de uppgifter som bolaget hade tillhandahållit.

- 31 Härav följer att kommissionen uppenbarligen inte har iakttagit sin skyldighet att endast införa preliminära tullar om det finns anledning att tro att åtagandet har åsidosatts. Under omständigheterna i förevarande fall, skall ett sådant agerande anses utgöra en tillräckligt klar överträdelse av en gemenskapsrättslig bestämmelse, vilket innebär att en av förutsättningarna för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall aktualiseras föreligger (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkterna 42—44, och kommissionen mot Camar och Tico, punkterna 53 och 54).
- 32 Överklagandet kan under dessa omständigheter inte vinna bifall på den första eller den andra grunden.

Den tredje grunden om kommissionens agerande vid bedömningen av oktober-rapporten

Parternas argument

- 33 Kommissionen har anfört att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning genom att anse att det framgår av oktoberrapporten att Fresh Marine hade iakttagit sitt åtagande och genom att följaktligen fastställa att kommissionen agerade på ett oproportionerligt sätt när den ändrade denna rapport och att den hade begått ett fel som hade kunnat undvikas vid normal försiktighet och aktsamhet.

- 34 Kommissionen har gjort gällande att om förstainstansrätten hade uppfattat oktoberrapportens slutgiltiga uppgifter på ett korrekt sätt, skulle den inte ha beskrivit rapporten, i punkt 79 i den överklagade domen, som en handling som gav anledning att tro att Fresh Marine hade iakttagit sitt åtagande.
- 35 Vidare har förstainstansrätten, enligt kommissionen, gjort bedömningen av kommissionens agerande utanför ramen för artikel 8.10 i förordning nr 384/96. Eftersom denna bestämmelse innefattar ett villkor som kommissionen är skyldig att tillämpa under dessa omständigheter, har kommissionen gjort gällande att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning genom att inte beakta nämnda villkor. Enligt kommissionen var det av avgörande betydelse att förstainstansrätten avgjorde frågan vem som hade bevisbördan för att Fresh Marine hade iakttagit sitt åtagande innan beslut fattades om huruvida oktoberrapporten innehöll de mest tillförlitliga uppgifter som fanns tillgängliga.
- 36 Fresh Marine har hävdat att kommissionens argument beträffande förstainstansrättens påstått felaktiga rättstillämpning vad avser de slutgiltiga uppgifterna i oktoberrapporten inte kan upptas till sakprövning, eftersom ett överklagande endast kan avse rättsfrågor och inte en bedömning av omständigheterna.
- 37 Fresh Marine har slutligen gjort gällande att det utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen har enligt artikel 8.3 i förordning nr 384/96 för att besluta huruvida det är lämpligt att godta ett åtagande kan inte anses innebära att kommissionen ensidigt får ändra en övervakningsrapport och dra slutsatsen att en exportör uppenbarligen har åsidosatt sitt åtagande.

Domstolens bedömning

- 38 Det kan konstateras att även om kommissionens tredje grund skulle kunna tas upp till sakprövning, är den utan verkan.

- 39 Domstolen har fastslagit i punkt 31 i förevarande dom att kommissionen, vid införandet av de preliminära antidumpnings- och utjämningsstullarna, har gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av gemenskapsrätten, vilket innebär att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar har aktualiserats.
- 40 Under dessa omständigheter har det ingen betydelse huruvida förstainstansrättens bedömning avseende kommissionens agerande vid analysen av oktoberrapporten är felaktig eller inte.
- 41 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall på den tredje grunden.

Den fjärde grunden: De ansträngningar som Fresh Marine har gjort för att begränsa skadan

Parternas argument

- 42 Kommissionen har hävdat att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning genom att anse att Fresh Marine inte har åsidosatt sin skyldighet att begränsa skadan, trots att bolaget inte lät upprätta en bankgaranti för att täcka betalningen av de preliminära tullar som hade införts genom förordning nr 2529/97 och inte fortsatte att exportera till gemenskapen.
- 43 Kommissionen har påpekat att förstainstansrätten har motiverat denna slutsats genom att, i punkt 124 i den överklagade domen, hävda att om Fresh Marine

hade fullföljt sin export skulle en risk ha förelegat att Fresh Marine själv hade fått stå för kostnaden för dessa tullar, för det fall dessa hade tagits ut slutgiltigt. Enligt kommissionen strider detta resonemang mot förstainstansrättens övriga slutsatser. Om det, såsom förstainstansrätten har ansett, var den ensidiga ändringen i oktoberrapporten om föranledde kommissionens skadeståndsansvar, under det att denna rapport gav anledning att tro att Fresh Marine hade iakttagit sitt åtagande, återfinns det i den överklagade domen ingen förklaring till hur förstainstansrätten följaktligen har kunnat fastställa att det förelåg en risk för att en preliminär tull under sådana omständigheter kunde bli slutgiltig.

- 44 Fresh Marine anser att denna grund inte kan upptas till sakprövning mot bakgrund av att den endast hänför sig till en faktisk omständighet. Om det i förevarande fall stod så klart att de preliminära tullarna enligt förordning nr 2529/97 inte skulle tas ut slutgiltigt, måste kommissionen förklara anledningen till att den inledningsvis inte ansåg det nödvändigt att införa dem. Kommissionens resonemang är även felaktigt i den del som det inte beaktas att det ankommer på rådet och inte på kommissionen att besluta om att ersätta de preliminära tullarna med slutgiltiga tullar.

Domstolens bedömning

- 45 Det framgår av artikel 225 EG och artikel 58 i domstolens stadga att överklaganden endast skall vara begränsade till rättsfrågor. Av detta följer att domstolen, förutom när bevisningen har missuppfattats, inte är behörig att kontrollera förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna (se, bland annat, dom av den 21 juni 2001 i de förenade målen C-280/99 P—C-282/99 P. Moccia Irme m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. I-4717, punkt 78, och av den 19 september 2002 i mål C-104/00 P, DKV mot harmoniseringsbyrån, REG 2002, s. I-7561, punkt 22).

- 46 Kommissionens argument avser att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna, mot bakgrund av vilka den har fastställt att Fresh Marine inte har åsidosatt sin skyldighet att göra alla nödvändiga ansträngningar för att begränsa omfattningen av skadan.
- 47 I förevarande fall har förstainstansrätten i punkt 124 i den överklagade domen gjort ett antal bedömningar vad avser faktiska omständigheter. Den har ansett att om Fresh Marine, för det fall bolaget hade låtit upprätta en bankgaranti, hade beslutat att exportera till gemenskapen med oförändrade priser, utan att övervältra beloppet för de preliminära tullarna på det pris som krävdes av dess kunder i gemenskapen, skulle en risk ha förelegat att Fresh Marine självt hade fått stå för kostnaden för dessa tullar, för det fall dessa hade tagits ut slutgiltigt. Eftersom Fresh Marine vid detta tillfälle inte kunde förutse att så slutligen inte skulle ske, hade bolaget inget annat val, enligt förstainstansrätten, än att höja sina exportpriser med ett belopp som motsvarade dessa preliminära tullar. Förstainstansrätten har vidare konstaterat att med beaktande av särskilt konkurrensen från företag i gemenskapen som säljer lax och av att flera norska exportörer kunde fortsätta sin försäljning på gemenskapsmarknaden enligt deras åtaganden under den berörda perioden, har Fresh Marine med rätta kunnat anse att den inte hade någon chans att sälja sina varor på denna marknad under denna period. Förstainstansrätten har följaktligen fastställt att Fresh Marine skulle ha utsatts för en onormal affärsrisk som går utöver den risknivå som finns inom all affärsverksamhet, om den hade exporterat till gemenskapen under den period som förordning nr 2529/97 tillämpades på importen av dess varor.
- 48 Det kan konstateras att kommissionen inte har visat på vilket sätt dessa överväganden utgör en missuppfattning av den bevisning som har förebringats förstainstansrätten.
- 49 Överklagandet kan således inte vinna bifall på den fjärde grunden.

Den femte grunden: Åsidosättande av rätten till försvar

Parternas argument

- 50 I punkt 132 i den överklagade domen har förstainstansrätten, efter att ha konstaterat att kommissionen var övertygad om, åtminstone sedan den 30 januari 1998, att Fresh Marine har fullgjort sitt åtagande, fastställt att kommissionen utan synbar anledning väntade till den 25 mars 1998 innan den, genom förordning nr 651/98, gav Fresh Marine den formella juridiska försäkran som den hade kunnat ge bolaget redan i slutet av januari 1998.
- 51 Som femte grund har kommissionen påstått att förstainstansrätten har åsidosatt dess rätt till försvar genom att inte ge den möjlighet att ge en förklaring till den påstådda förseningen av antagandet av förordning nr 651/98.
- 52 Fresh Marine har gjort gällande att kommissionen har gjort en felaktig tolkning av den överklagade domen. I motsats till vad kommissionen har anfört, har förstainstansrätten inte fastslagit, i punkterna 132 och 134 i den domen, att kommissionen borde ha antagit och offentliggjort förordning nr 651/98 efter att ha beslutat att återinföra åtagandet, utan den har kritiserat kommissionen för att den inte har givit Fresh Marine en formell juridisk försäkran redan i slutet av januari 1998 om att dess åtagande åter skulle träda i kraft. Denna försäkran behövde inte nödvändigtvis göras i form av en förordning från kommissionen. Det hade varit tillräckligt med en skrivelse där det tydligt hade framgått att preliminära tullar inte skulle tas ut. I stället upprätthöll kommissionen på ett oberättigat sätt, genom sin skrivelse av den 2 februari 1998, tvivlet avseende vad som skulle hända med de preliminära tullarna.

Domstolens bedömning

- 53 Sålös framgår av punkt 132 i den överklagade domen, har förstainstansrätten fastställt att även om kommissionen var ensam behörig att upphäva de preliminära åtgärder som införts mot importen av Fresh Marines produkter genom förordning nr 2529/97 och även om den åtminstone sedan den 30 januari 1998 var övertygad om att detta bolag hade fullgjort sitt åtagande, upprätthöll den på ett oberättigat sätt, genom sin skrivelse av den 2 februari 1998, tvivlet avseende vad som skulle hända med de preliminära tullar som fastställts genom denna förordning och avskräckte härigenom Fresh Marine från att återuppta sin affärsverksamhet på gemenskapsmarknaden.
- 54 Kommissionen har inte inom ramen för överklagandet tillfört något som skulle kunna ifrågasätta det som förstainstansrätten har fastställt eller det som har utgjort grunden för dess resonemang.
- 55 Kommissionen har, såväl under det skriftliga förfarandet som vid förhandlingen vid domstolen, endast gjort gällande att om förstainstansrätten hade givit den möjlighet att förklara det formella förfarande som var nödvändigt vid antagandet av förordning nr 651/98, skulle förstainstansrätten inte, såsom nu har gjorts, fastställt att en oberättigad försening förelåg med utgångspunkt i den ogrundade principen att eftersom beslut hade fattats i ett rent administrativt skede om att Fresh Marines åtagande åter skulle träda i kraft, borde kommissionen ha antagit nämnda förordning vid samma tidpunkt.
- 56 Överklagandet kan således inte vinna bifall på den femte grunden.

57 Av vad som har anförts ovan följer att huvudöverklagandet skall ogillas.

Anslutningsöverklagandet

Parternas argument

58 Fresh Marine har gjort gällande att förstainstansrätten i punkterna 91 och 92 i den överklagade domen har gjort en felaktig rättstillämpning genom att anse att Fresh Marine är ansvarigt för motsvarande hälften av den skada som bolaget har åsamkats mellan den 18 december 1997 och den 31 januari 1998 med hänvisning till att det hade underlåtit att bifoga en förklaring till de negativa värdena i oktoberrapporten.

59 Avsaknaden av en sådan förklaring var inte orsaken till den skada som bolaget har åsamkats på grund av kommissionens agerande. Enligt Fresh Marine har det, enligt artikel 18.4 i förordning nr 384/96, ålegat kommissionen att informera bolaget om dess avsikt att stryka de negativa värdena i oktoberrapporten före införandet av de preliminära tullarna. Om kommissionen hade iakttagit denna bestämmelse hade Fresh Marine inte åsamkats någon skada, eftersom det omedelbart skulle ha förklarat betydelsen av dessa negativa värden för kommissionen. Förstainstansrätten har med andra ord gjort en felaktig rättstillämpning genom att inte beakta kommissionens åsidosättande av dess skyldighet som följer av nämnda bestämmelse att informera Fresh Marine om de ändringar som den hade för avsikt att göra i nämnda rapport.

60 Fresh Marine har även yrkat att domstolen skall förplikta kommissionen att betala ränta till bolaget på de belopp som den är skyldig från och med tidpunkten för avkunnandet av den överklagade domen.

- 61 Kommissionen anser att Fresh Marine har tolkat den överklagade domen felaktigt genom att hävda att förstainstansrätten har företrätt uppfattningen att artikel 18.4 i förordning nr 384/96 är tillämplig i förevarande fall. Mot bakgrund av att det varken i inlagorna vid förstainstansrätten eller i den överklagade domen återfinns någon hänvisning till denna lagbestämmelse, kan anslutningsöverklagandet inte prövas i sak då det grundas på en grund som inte har åberopats vid förstainstansrätten.
- 62 I andra hand har kommissionen hävdat att artikel 18.4 i förordning nr 384/96 inte är tillämplig på omständigheterna i förevarande fall. Den är avsedd att tillämpas på fall där en part inte lämnar ett godtagbart svar på ett frågeformulär vid en undersökning och där kommissionen har för avsikt att underkänna den bevisning som har förebringats och låta de mest tillförlitliga uppgifterna utgöra grund för bedömningen. I förevarande fall har kommissionen inte avvisat oktoberrapporten.
- 63 Att förstainstansrätten har fastställt att Fresh Marine har bidragit till att orsaka skadan genom att vara oaktsam strider inte häremot. Eftersom Fresh Marines påstående angående rapportens tydlighet har emotsagts av förstainstansrätten, i punkterna 84—89 i den överklagade domen, skall det anses vara fastställt att bolaget har varit oaktsamt när det inte bifogade någon förklaring till nämnda rapport.
- 64 Kommissionen har slutligen gjort gällande att yrkandet om ränta inte kan prövas i sak, eftersom Fresh Marine härvid inte har anfört att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning. I andra hand anser kommissionen att ett sådant yrkande endast kan prövas i samband med skadestånd som domstolen kan fastställa, med undantag av ränta på rättegångskostnaderna.

Domstolens bedömning

- 65 Eftersom Fresh Marine anser att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning vid bedömningen av bolagets ansvar för en del av skadan, kan anslutningsöverklagandet tas upp till sakprövning.
- 66 Vad beträffar prövningen i sak skall det konstateras att förstainstansrättens resonemang i punkterna 91 och 92 i den överklagade domen inte är motstridigt. Efter att ha fastställt dels att kommissionens handlande, som bestod i att ensidigt ändra oktoberrapporten, var oegentligt, dels att Fresh Marine har gjort sig skyldigt till en ansvarsgrundande oaktsamhet genom att överlämna en rapport till kommissionen som saknade de förklaringar som var nödvändiga för förståelsen av denna rapport, har förstainstansrätten på goda grunder fastställt att den omständigheten att båda parterna till lika stor del har bidragit till uppkomsten av skadan skall beaktas vid fastställandet av skadeståndsskyldigheten som åligger kommissionen.
- 67 Vad gäller kommissionens åsidosättande av artikel 18.4 i förordning nr 384/96 och en eventuellt felaktig rättstillämpning av förstainstansrätten genom att den inte har beaktat detta åsidosättande, påpekar domstolen att denna bestämmelse aktualiseras vid avsaknad av samarbete när bevisningen eller de uppgifter som ekonomiska aktörer har tillhandahållit av har underkänts av kommissionen. Eftersom nämnda bestämmelse rör andra aspekter av antidumpningsförfarandet, är den följaktligen inte tillämplig på omständigheterna i förevarande fall.

- 68 Vad beträffar yrkandet om betalning av ränta, skall det konstateras att ett sådant yrkande inte kan prövas av två skäl. För det första uppfyller det inte kraven i artikel 112.1 c i domstolens rättegångsregler, eftersom det inte anger vilka bestämmelser eller gemenskapsrättsliga principer som förstainstansrätten skulle ha åsidosatt. För det andra skall det anses utgöra ett nytt yrkande som inte får åberopas för första gången i samband med ett mål om överklagande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 november 2000 i mål C-282/98 P, Enso Española mot kommissionen, REG 2000, s. I-9817, punkt 62). Vid förstainstansrätten yrkade Fresh Marine endast att kommissionen skulle förpliktas att ersätta de skador som bolaget hade åsamkats samt rättegångskostnaderna.
- 69 Av vad som har anförts ovan följer att anslutningsöverklagandet skall ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 70 Enligt artikel 122 första stycket i rättegångsreglerna skall domstolen besluta om rättegångskostnaderna, när överklagandet skall ogillas eller när det skall bifallas och domstolen själv slutligt avgör tvisten. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Fresh Marine har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet såvitt avser huvudöverklagandet, skall den ersätta de rättegångskostnader som hänför sig till den delen. Däremot har kommissionen yrkat att Fresh Marine skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna vad avser anslutningsöverklagandet. Eftersom Fresh Marine har tappat målet i den delen, skall det ersätta de rättegångskostnader som hänför sig till detta överklagande.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

- 1) Huvudöverklagandet och anslutningsöverklagandet ogillas.
- 2) Europeiska gemenskapernas kommission skall ersätta de rättegångskostnader som hänför sig till huvudöverklagandet.
- 3) Fresh Marine Company A/S skall ersätta de rättegångskostnader som hänför sig till anslutningsöverklagandet.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Schintgen	
Timmermans	Gulmann	Edward	La Pergola
Skouris	von Bahr	Cunha Rodrigues	Rosas

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 juli 2003.

R. Grass

Justitiesekreterare

G.C. Rodríguez Iglesias

Ordförande